

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 47/17

mun. Chișinău

09.04.2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Dumitrița OSADCII, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Beregoi Parascovia, IDNP XXXXX, consilier în cadrul Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni,

A STABILIT:

La data de 11.01.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 04-29/68, privind pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Beregoi Parascovia, consilier în cadrul Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, manifestată prin participarea la luarea unei decizii în cadrul ședinței Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni din 15.12.2023, care vizează Î.I. „XXXXX”, în care soțul subiectului declarații dl XXXXX deține calitatea de administrator și fondator.

În conformitate cu art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, sesizarea a fost repartizată aleatoriu, în aceeași zi, prin intermediul sistemului automatizat „e-Integritate”.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul art. 31 și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, a fost emis procesul-verbal nr. 14/17 din 30.01.2024 prin care s-a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința dnei Beregoi Parascovia, pe motivul existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Subsecvent, prin scrisoarea înregistrată cu nr. de ieșire 04-17/1207 din 30.01.2024 (recepționată la 13.02.2024 potrivit avizului de recepție DS8011320680AS), dna Beregoi Parascovia a fost informată despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În ordinea art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul administrativ al RM, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În fapt, ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, în temeiul art. 19 și 20 alin. (1) lit. b)-c) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a accesat Registrul Informațional de Stat

„Registrul de Stat al Populației” precum și a solicitat informații și documente necesare controlului.

Astfel, urmare a consultării „Registrul de Stat al Populației” s-a confirmat că dna Beregoi Parascovia (IDNP XXXXX) este soția dlui XXXXX (IDNP XXXXX) care este fondatorul și administratorul Î.I. „XXXXX”, ultimul deținând calitatea de persoană apropiată pentru dna Beregoi Parascovia în sensul noțiunii definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016).

Potrivit răspunsului Comisiei Electorale Centrale, înregistrat în cadrul Autorității la 16.01.2024 cu nr. 568, se atestă că dna Beregoi Parascovia (IDNP XXXXX) a fost aleasă consilier în Consiliul comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, mandatul fiindu-i validat prin hotărârea nr. 24 din 14 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Răzeni nr. 21/17.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016, dna Beregoi Parascovia, deținând mandatul de consilier, este subiect al declarării averii și a intereselor personale.

Ulterior, la data de 25.01.2024 în cadrul Autorității a fost înregistrat răspunsul nr. 1074 din partea Primăriei comunei Răzeni, r-nul Ialoveni, însoțit de acte confirmative prezentate *infra*.

Astfel, potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 08 din 15.12.2023 al ședinței extraordinare a Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, se atestă că dna Beregoi Parascovia împreună cu alți 11 consilieri ai Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, a votat “pentru” propunerea dlui XXXXX, consilier local, prin care s-a propus micșorarea cu 2500 lei a taxei anuale pentru baruri și alte activități de servire a băuturilor.

Respectiv, potrivit procesului-verbal nr. 08 din 15.12.2023 al ședinței extraordinare a Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, se atestă că dna Beregoi Parascovia împreună cu alți 11 consilieri ai Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, a votat “pentru” la luarea unei decizii ce îl vizează pe soțul acesteia, dl XXXXX care deține calitatea de administrator și fondator al Î.I. „XXXXX”, în cadrul ședinței extraordinare din 15.12.2023.

Ori, potrivit Deciziei Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni nr. 8/4 din 15.12.2023 cu privire la aprobarea bugetului Primăriei comunei Răzeni, r-nul Ialoveni pentru anul 2024, în lectura a doua, s-a decis aprobarea cotelor taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, pentru anul 2024 (conform anexei nr. 9, taxa anuală pentru anul 2024, pentru baruri și alte activități de servire a băuturilor constituie - 5000 lei).

Punctul de vedere al persoanei supuse controlului:

În vederea respectării dreptului la apărare, dnei Beregoi Parascovia prin scrisoarea nr. 04-17/2309 din 22.02.2024 i s-a solicitat să prezinte punctul de vedere pe marginea cazului dat.

În consecință, la data de 11.03.2024 ultima a prezentat o explicație, înregistrată cu nr. 3638, în care a comunicat că: *„Eu, subsemnata Beregoi Parascovia, consilier în Primăria Răzeni dar și profesor de limbă engleză și germană în Liceul Teoretic Ion Pelivan s. Răzeni, r-nul Ialoveni, vreau să vă aduc la cunoștință din ce cauză am cerut reducerea taxei de la 7500 la 5000 lei.*

Vreau să încep că eu ca consilier nu am știut că dacă voi vota sau chiar dacă inițiez o propunere, nu trebuie să vină de la mine personal, eu nu am știut ca această acțiune va fi luată ca conflict de interes.

În primul rând de ce am cerut eu aceasta: situația Întreprinderii în care activează soțul, este la moment una dificilă, din cauza COVID-2019, noi nu am activat mai mult de un an de zile, apoi această problemă a schimbat și deprinderile mai multor consumatori adică nu mai frecventează localul. Am făcut și mici renovări dar nici o schimbare. O altă problemă este că foarte mulți pleacă peste hotare în special tinerii acei care mai veneau în acest local. Ne-am

gândit chiar să închidem întreprinderea, dar tot încă mai sperăm să se schimbe ceva. Acesta a fost motivul pentru care am cerut reducerea taxei.

Dacă nu eram consilier, tot așa fi venit cu această propunere de a reduce taxa. Greșeala mea a fost că eu nu am știut că nu trebuia să vină de la mine propunerea și să votez. Eu îmi cer scuze că s-a ajuns în această situație. Sper să fiu înțeleasă.”

Aprecierea inspectorului de integritate:

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 133/2016 noțiunea de conflict de interese, interes personal și persoană apropiată sunt definite astfel:

conflict de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Succesiv, potrivit art. 12 alin. (3) al Legii nr. 133/2016, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (5), informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Art. 12 alin. (7) din aceeași lege statuează că [...] consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

Conform art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Beregoi Parascovia, i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni în sensul luării unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, cu excepția abținerii.

Subsidiar, art. 14 alin. (4) al legii prenotate prevede că, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor. În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile art. 12 alin. (4)–(9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze cu privire la soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

În context, art. 21 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală statuează că, consilierul poate fi prezent la ședința consiliului, însă nu participă la adoptarea deciziilor în condițiile existenței unui conflict de interese, atunci când el personal, soția (soțul), copiii, părinții săi au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii.

De notat că, potrivit art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016, *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Studiind materialele dosarului de control și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al conflictelor de interese aplicabil alesului local, inspectorul de integritate conchide că, dna Beregoi Parascovia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin:

- nedeclararea conflictului de interese real către Autoritate, contrar art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016;

- nesoluționarea conflictului de interese real apărut ca urmare a participării la luarea unei decizii în privința unei persoane apropiate, contrar art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016;

- participarea la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016.

În corespundere cu art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin prisma dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

- a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunilor sub formă de privare a persoanei de dreptul de a ocupa aceeași funcție electivă pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dna Beregoi Parascovia, se concluzionează că aceasta a manifestat o vădită neglijență prin faptul că nu s-a abținut de la participarea la luarea unei decizii care vizează persoane ce îi sînt apropiate.

În context, reieșind din informația consultată din Sistemul Informațional „e-Integritate”, se atestă că, subiectul controlului nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate, astfel, se reține caracterul unitar al abaterii.

Generalizând cele enunțate supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate nu atestă necesitatea de a aplica interdicția de a ocupa aceeași funcție electivă pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, or, în circumstanțele de fapt și de drept expuse, măsura nominalizată nu este necesară, rezonabilă și nu este proporțională în raport cu scopul urmărit. Însă, pentru abaterea comisă, dna Beregoi Parascovia urmează a fi sancționată prin aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de Codul Contravențional al RM.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7 alin. (2) lit. a), art. 19 lit. g), art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Beregoi Parascovia, consilier în cadrul Consiliului comunal Răzeni, r-nul Ialoveni, manifestată prin participarea la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

2. Se aduce la cunoștința dnei Beregoi Parascovia actul de constatare și se informează despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor 4, MD-2043).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Dumitrița OSADCII